

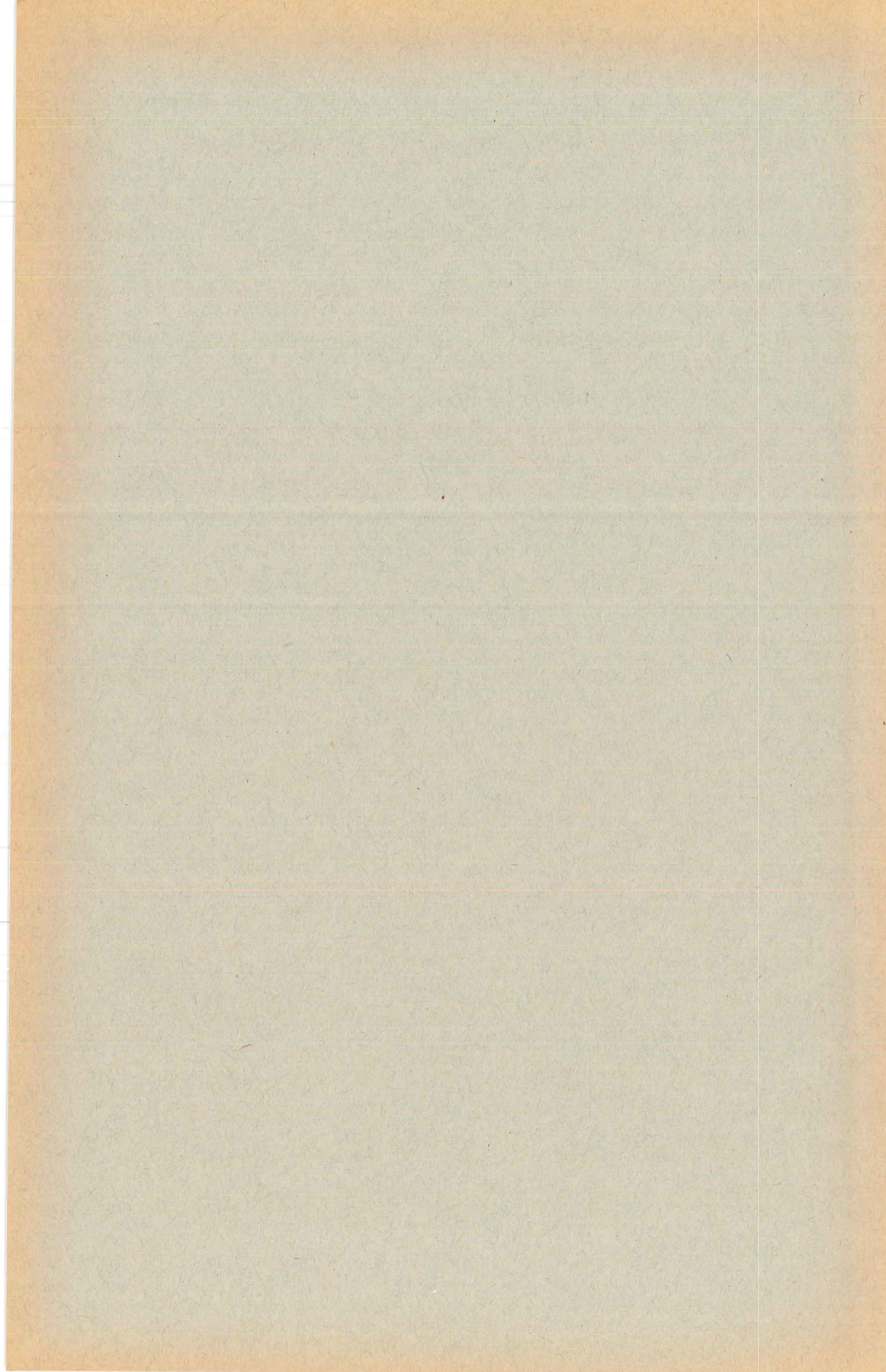
Årsberetning vedkommende Norges Fiskerier
1953 — Nr. 8

FISKERI-UNDERVISNINGEN

1952 — 1953

Utgitt av
Fiskeridirektøren

A.S John Griegs Boktrykkeri, Bergen
1954

Årsberetning vedkommende Norges Fiskerier
1953 — Nr. 8

FISKERI-UNDERVISNINGEN

1952 — 1953

Utgitt av
Fiskeridirektøren

A.S. John Griegs Boktrykkeri, Bergen

1954

I beretningsåret har det vært i gang 4 fiskarfagskoler, og et lærebruk. Arbeidet med reisningen av Statens Fiskarfagskole, Honningsvåg, fortsetter. Verkstedsbygget er kommet under tak og en regner med at også skolebygget og internatet skal være under tak i løpet av september 1953.

Når det gjelder fiskarfagskolen i Gravdal vil det høsten 1953 bli oppnevnt en komité som skal utarbeide planer for denne skolen.

Statens Kjølemaskinistskole vil komme i gang med sitt første kurs 1. september 1953.

Ved Statens Forsøks- og Lærebruk, Vardø, er 2. byggetrin av gjenreisningsarbeidene omtrent ferdig, og lærebruket vil fra høsten 1953 kunne ta i bruk røkeribygget med teorirom, laboratorium, bibliotek, kontorer og røkeri, tranavdelingen og fryseblokken.

Spørsmålet om å skaffe skolene et øvelses- og demonstrasjonsfartøy er ikke kommet særlig nærmere sin løsning da Stortingets Sjøfarts- og Fiskerikomité hadde så mange saker til behandling at denne måtte utstå til neste år.

Arbeidet med å få utgitt lærebøker for fiskerfagskolene fortsetter. I beretningsåret ble følgende ferdig:

H. U. Sverdrup: «Havlære».

Karl Brobak: «Fartøy og redskap».

Bjørn Myklebust: «Planter og dyr i sjøen».

Bjørn Myklebust: «Fiskeribiologi».

Petter Lein: «Motorlære», som en også hadde håpet på å få ut i samme skoleår, er dessverre blitt forsinket og vil først foreligge i 1953/54. Da vil også forhåpentlig *Karl Brobak*: «Fiske og fangst» være kommet i handelen.

Direktoratet har også tatt opp spørsmålet om å få utgitt parallellutgaver på nynorsk av fiskarfagskolebøker. Til å begynne med vil en forsøke å få utgitt «Havlære» på nynorsk.

Fra Møre og Romsdal fylkeskommune har Fiskeridirektoratet mot-

tatt kr. 2.500 til reduksjon av salgsprisen av lærebøker for fiskarfag-skolene. Vedtaket i fylkesutvalget i den anledning lyder slik:

«Som tilhøva er segjer fylkesutvalet seg samd i at fylkeskommunen gjev eit tilskot på kr. 2.500 til minsking av salsprisen på dei lærebøkene som vert nytta ved fiskarfagsskulene. Denne løyvinga skal ikkje ha nokon konsekvensar, men fylkesutvalet gjev løyvinga for å syna den samhug det har for fiskarungdomen og for å letta dei utlogone som fiskarungdomen har for ei betre utdanning. Løyvinga er og meint som ein honnør til fiskarane for slitet deira for å betra dei økonomiske tilhøva både for distriktet og for landet i det heile.»

Av midler som er stilt til disposisjon over fiskeribudsjetten er det gitt følgende stipend:

Motorlærer *Ingvar Volden*, Kyrksæterøra, har hatt stipendium til et studieopphold ved Brunvolls motorfabrikk, Molde.

Motorlærer *Harald Danielsen*, Aukra, har fått stipendium til besøk ved Brunvolls og Heimdals motorfabrikker, Molde.

Navigasjons- og fiskerilærer *Odd Kristensen*, Bodø, har hatt stipendium til en kort tur med en tråler til Røstbanken.

Ellers ble en del av stipendmidlene nyttet til et fellesmøte for styрere og lærere ved fiskarfagsskolene. Møtet ble holdt i august 1952 på Statens Fiskarfagskole, Aukra. Foruten skolens lærerpersonale var det også representanter fra Fiskeridepartementet, Fiskeridirektoratet, Yrkeskolen for fiskere, Kyrksæterøra, og Val Landbruksskole. Navigasjonskonsulent *Hay* og maskinistkonsulent *Bøe* deltok også på et par av møtene. — En hadde inntrykk av at det hadde stor verdi for deltagerne å komme sammen for å drøfte felles problemer og å utveksle erfaringer.

Skoler.

Statens Fiskarfagskole, Aukra.

Skolens råd er det samme som i forrige beretningsår.

Lektor *Bjørn Myklebust* fratradte skolen ved skoleårets begynnelse for å overta stillingen som undervisningskonsulent ved Fiskeridirektoratet. Som årsvikar i lektor *Myklebust*'s sted, ble ansatt cand. mag. *Peder Høidal*, Vigra. Kontorassistent *Liv Julseth* fratradte stillingen 7. mars 1953 for å overta stilling ved Meteorologisk Institutt i Bergen. I frk. *Julseth*'s sted ble ansatt frk. *Dagmar Noreng*, som tiltrådte stillingen 23. mars. Ellers er det ingen forandring i det faste personell.

Til begge motorpasserkurs har søkningen vært god, flere søknader måtte avslåes. Ved begge kurs ble opptatt 12 elever som alle fullførte

eksamen. De fleste søkere til motorpasserkursene er hjemmehørende nord for Trondheim. Gjennomsnittsalder $22\frac{3}{4}$ år.

Ved høvedmannslinjen ble opptatt 30 elever. En elev hadde utsettelse med fremmøte på grunn av militærtjeneste, men møtte ikke. 2 elever sluttet i januar på grunn av sykdom, den ene på grunn av betennelse i et gammelt benbrudd i foten, og den andre på grunn av kronisk hodepine etter en hjernerystelse. Begge skader var pådratt før elevene begynte på skolen. En elev sluttet etter eget ønske i midten av oktober. Gjennomsnittsalder for høvedsmennene var $21\frac{3}{4}$ år.

26 elever avla prøve i radiotelefoni og fikk tildelt radiotelefoni-sertifikat. Samtlige høvedsmenn besto fiskerieksamen. Til kystskipper-eksamen I, gikk 26 elever opp, og alle besto prøvene.

Resultatene ved samtlige eksamener må sies å være meget tilfredsstillende.

Det er også drevet øvelse i skyting med redningsgevær.

Skolen har nå fått anlagt oljefyringsanlegg, som ble tatt i bruk ved fyringssesongens begynnelse. Anlegget har virket tilfredsstillende. Det viste seg at en del av den underjordiske ledning fra hovedbygningen til klostret for frem- og tilbakeføring av vannet for sentralfyringen måtte utskiftes. Hele ledningen var dårlig isolert, dette ble utbedret unntatt et stykke på ca. 12 meter som vil bli tatt i løpet av sommeren.

Til lys og brensel medgikk i 1951/52 kr. 19.498,85, i 1952/53 er medgått kr. 13.387,44. Nedgangen skyldes overgangen til oljefyring, men også at en har hatt en forholdsvis mild vinter, således at fyringen har vært stoppet fra kl. 22,00 til kl. 06,30 om morgenen den meste tid av vinteren.

Skolens lysaggregat er i år ikke blitt mye brukt, da kraftoverføringen fra Tafjord har vært bra. Dette er også medvirkende til at utgifter til lys og brensel er gått ned.

Reparasjoner og vedlikehold er utført i den utstrekning de bevilgede midler har tillatt. Mye står imidlertid igjen. Av større arbeider som er utført kan nevnes: nedlegging av nytt gulv i 6 værelser i klostret, doble vinduer innsatt i 9 værelser i klostret, 8 værelser i hovedbygningen. Låven er ominnredet, slik at en her har fått 2 gode undervisningsrom, det ene beregnet for praktiske arbeider i redskapslære og sjømannsskap og det andre for praktisk elektrisitet, montering, radiotelefoni og radionavigasjon. Monteringen av apparater er ennå ikke fullført.

Inngjerding av skolens eiendom er påbegynt. Dette arbeid kom sent i gang på grunn av mangel på arbeidskraft. I maskinverkstedet er tak og vegger kalket (2 strøk). Proviantrommene er fremdeles i en meget dårlig forfatning.

Sunnhetstilstanden ved skolen har vært bra. Samtlige elever og funksjonærer ved skolen ble undersøkt med hensyn til tuberkulinreaksjon og alle positive gjennomlyst ved diagnosestasjonen i Molde. En hadde et par lettere tilfelle av røde hunder.

Det har vært holdt følgende spesialforedrag:

Samvirkekonsulent *Dybos*: Fiskarsamvirke.

Inspektør *Gundersen*: Olje, raffinering og oktantall.

Cand. real. *Sømme*: Laks (2 foredrag)

Amanuensis *Jonsgård*: Hvalfangst.

Biskop *Fjellbu*: India.

Disponent *Egeland*: Behandling av råvarene før og etter de kommer til hermetikkfabrikk.

Ingeniør *Høy*: Sveising og lodding av aluminium.

Film har vært brukt mye i undervisningen, særlig for motorpassere. For høvedsmennene finnes det ennå få filmer fra fiskenæringen som har interesse for undervisningen.

Elevene har vært på følgende ekskursjoner:

Besøk på hvalstasjon, Steinshamn.

Besøk på motorfabrikkene Gidion, Brunvoll og Heimdal, Molde.

En kort tur med «*Johan Hjort*».

Tur til Nauste for å se på laksen og sjøaurens gyteplasser. Besøk på hermetikkfabrikken «*Sea Snack*».

Tur Kristiansund N.—Aukra med navigasjonsskipet «*Sjøveien*».

Driving etter storsild.

Snurping av feitsild.

Elevenes forhold på skolen har vært bra, en del uforsiktig behandling av inventar har dog forekommet.

Statens Fiskarfagskole, Bodø.

Skolens råd har fått ny formann, fylkesmann *Bue Fjermeros*. Ellers er de øvrige medlemmer de samme som før.

I likhet med i fjor har de faste lærere vært bestyreren og lærerne *Kristensen* og *Rørvik*. Lektorstillingen i naturfag har ikke vært besatt, men det ser ut til at dette muligens kan gå i orden fra neste skoleår av. I norsk, engelsk, hygiene og i sjørett og fiskerilovgivning har skolen hatt de samme timelærere som tidligere, likeså i svømming. I maskin- og motorlære har skolen derimot hatt nye lærere, nemlig lærer *Oppegaard* ved Bodø Yrkesskole i pr. maskinlære, og ingeniør *Grimlø* ved Bodø Skipsverft i teoretisk maskinlære.

Tekniker *Jørgensen* har undervist i båtlysanlegg.

Skolen har skiftet kontorassistent i løpet av skoleåret. De øvrige

funksjonærer er de samme som før, og skolens betjening har hatt det samme omfang som tidligere.

Det vanlige vedlikehold av skolens bygninger har vært foretatt med oppussing av gulver, dører o. l. I murbygningen er den ene skolesalen og hallen malt opp igjen. Utvendig ble alle bygninger malt sist sommer. En har ellers utvendig arbeidet videre med tomten, drenert stykket foran skolen som i fjor ble pløyd opp, plantet en del trær og busker, samt revet og ryddet bort den falleferdige bunkers på baksiden av murbygningen.

Som nevnt i forrige årsberetning, ble det bevilget vel kr. 8.000 til kjøkkenservice og kontorutstyr. Dette er nå innkjøpt og kommet på plass i alt vesentlig.

Til slutt nevner en at det nå endelig har lyktes å få oljefyringsanlegg installert. Dette kom i drift fra januar av og gir betydelig forbedringer når det gjelder jevn og tilstrekkelig varme i huset. Det vil dessuten medføre en del besparinger i fyringsutgifter. Selve ledningsnettet i fyringsanlegget i huset trenger imidlertid ettersyn og overhaling. Det håper en å få gjort til sommeren.

Vinduene i murbygningen trenger også en grundig overhaling, likeså gulvene i enkelte av elevrommene og gulvet i badet i lærerboligen (blokkhuset).

Av større arbeid bør en til sommeren ta under alvorlig overveielse å få utbedret internat-taket.

Angående skolens budsjett, er det i årets løp gitt tillatelse til overføringer innenfor budsjettets ramme. Det er videre gitt tillatelse til å nytte den ledige lektorlønningen, samt innvilget en ekstra bevilgning på kr. 2.000. Dette beløp er fortrinsvis nyttet til dekning av utgifter i forbindelse med oljefyringsanlegget og overskridelse på konto 7.

Til det nye skoleåret hadde det meldt seg mellom 40—50 søkere som hadde papirene noenlunde i orden. 33 søkere ble tatt opp som elever til det nye skoleåret. Ved skolens begynnelse 1. september møtte 32 elever fram. Den 2. september kom elev nr. 33. Skolen beholdt de 33 elever til nyttår da én sluttet på grunn av svak helse. Han fikk ikke tillatelse av lege til å fortsette. Etter juleferien har skolen således fortsatt med 32 elever året ut.

Geografisk er elevene også inneværende skoleår jevnt fordelt på de 3 fylkene, Nordland, Troms og Finnmark. Gjennomsnittsalderen for elevene synes å bli jevnere, men forkunnskapene, spesielt i norsk og regning, er fremdeles lave.

I løpet av skoleåret har elevene vist god arbeidsvilje, og det har ikke vært noe spesielt å utsette på deres oppførsel. Elevenes sunnhets-

tilstand har vært alminnelig god, og de har vært underlagt den vanlige helsekontroll.

Også i år har elevene fått undervisning i svømming og de er erklært for svømmedyktige.

Undervisningsmateriellet er ytterligere forbedret, og arbeidet med samkjøring av fagene fortsetter. Likevel er det fortsatt stadig behov for anskaffelse av undervisningsmaterieil.

Som vanlig har den ordinære undervisningen vært supplert med foredrag, film og ekskursjoner.

Foredrag o. l.

- 16./9. *Elisabeth Reis*: «Mennesker og masker».
- 4./10. *Hammond Dahl*, 2 forelesninger om fiskernes organisasjoner.
- 7./10. Besøkt riksteateret om kvelden.
- 11./10. Sekretær *Hammond Dahl*, 3 timer forelesning om fiskernes organisasjoner.
- 15./10. Døsent *Grøndahl* om inntrykk fra England. Havneforhold, fiskerihavner o. l.
- 20./11. Konsulent *Dølen*, om det frivillige opplysningsarbeid.
- 22./11. Sekretær *Hvosleff* om Statens Fiskarbank.
- 22./11. Radioforedrag av dr. *Eggvin* om oceanografi og fiske.
- 23./4. Ingeniør *Johansen* om fiskens behandling.
- 29./4. Konsulent *Magnus Berg*, to timer forelesning om laksen.
- 12./5. Riksteatrets forestilling om kvelden.
- 15./5. Overvraker *Ludviksen*, forelesning om vraking.
- 16./5. Redaktør *Martin Lønvang*, foredrag om Kaj Munch.
- 3./6. Konsert av Bodø Håndverkersangforening.

I tilslutning til de foredrag o. l. som her er omtalt, har vi fulgt en del radioforedrag og fiskeriaktualiteter.

Ekskursjoner.

- 25./9. «Johan Hjorth» besøkte skolen. Tokt på sjøen med demonstrasjoner av apparater og instrumenter.
- 30./9. Hos Schøllberg for å bese trålen og dens bygning.
- 4./11. Hos Schøllberg. Elevene beså kjøleanlegget.
- 12./2. Elevene ombord i «Polarquest».
- 13./2. Elevene beså Surstoff-fabrikken, Bodø.
- 17.—18./3. Tur til Lofoten. Turen meget vellykket. Elevene beså anlegg i land, var ombord i «G. O. Sars» og var med på berging av en notfangst.
- 23./4. Elevene ombord i tråleren «Børtind».
- 18./5. Tur til Rognan for å bese båtbyggingen.

Eksamen i radiotelefoni ble avholdt 18. og 19. desember. Alle besto prøven. Fiskerieksamen ble avholdt til vanlig tid, fra 4. til 9. mai. Alle 32 elever besto eksamen, og resultatene må betegnes som gode.

Kystskippereksamen ble avholdt til bestemt tid. 3 elever besto ikke prøven til 1. klasse, men greidde prøven til 2. klasse.

Skoleåret ble avsluttet 24. juni med utdeling av vitnemålene.

Statens Fiskarfangskule, Florø.

Rådet for skulen — det faste personell og timelærarane har vore dei same som før med unntak av læraren i helselære. Distriktslækjar Nybø måtte slutte og i staden lukkast det å få overlækjar Hovland ved Fylkessjukelhuset.

I juli 1952 vart *M. Halkjelsvik* tilsett som vaktmeister ved skulen. Navigasjonslærer *Remøy* hadde permisjon til 1. januar 1953 med kaptein *J. W. K. Vallestad* som vikar.

Til skuleåret hadde det meldt seg 39 elevar. Det vart teke opp 28, fullt belegg, men på grunn av militærtjeneste og andre forfallsgrunnar møtte det berre 24. Det vart 14 i høvedsmannsklassa og 10 kokkar. Til siste kokkekurset vart det og teke opp 10 elevar. Alle møtte. Ein av kokkeelevarne slutta i april på grunn av sjukdom.

Skuleåret har vore eit vanlegt godt år, og tilhøva ved skulen har i det heile vore sers gode.

Også dette året har skulen vore ute på fleire ekskursjonar og øvings-turar. Den 10. oktober 1952 var ein ute med havforskningskipet «Johan Hjort» og den 30. januar 1953 ombord i «G. O. Sars». På desse turane fekk ein demonstrert og forklart ymse slags reiskapar og instrument. Den 27. og 28. mars var skulen på tur til Bergen. Der fekk ein omvising i Fiskerimuseet, Bergens Mek. Verksted, Solheimsviken og Bergens Fiskeindustri. Den 10. juni 1953 var navigasjonsklassa ute på praktiske øvingar med m/s «Mønster» av Florø. Ein hadde også i år planlagt ein noko lengre tur, men det var uråd å få leigt høveleg farty til den sum som ein rådde over til dette bruk.

Det har vore halde fylgjande spesialforedrag:

Fiskerikonsulent *W. Rasmussen*: Utviklinga av torskeegget og torskeyngelen.

—»— *G. Rokstad*: Trålfisket og prøvefisket med småtrål.

—»— *F. Devold*: Sildefisket, sildens vandring og sildeundersøkelser ombord i «G. O. Sars».

—»— *K. Halmø*: Selfangst, notfiske i Lofoten.

Konservator *Soleim*: Utviklingen i fiskeriene, fiskeribiologi og om havets produksjonssyklus.

Reiseseekretær *Rånes*: Fiskarorganisasjonen.

Navigasjonslærer *Remøy*: Fiske ved Syd-Afrika, to forelesingar.

Styrrar *Molnes*: Fiskarsamvirke, fire forelesingar.

I skuleåret har det vore synt fram mange filmar frå fiske og fangst, fysikk, maskin- og motorlære, biologi og oceanografi m. v. og nokre med ålment innhald.

Eksamen i radiotelefoni vart halden fyrst i april, og kokkeeksamen i slutten av januar og juni for dei to kursa som er haldne i skuleåret. Fiskerieksamen var i fyrste halvdel av mai og navigasjonseksamen etter planen siste dagane av juni. Alle elevane greidde eksamen med vanleg godt resultat, bortsett frå ein kokkeelev som må kontinuere i rekning og rekneskapsføring.

Det har også siste året vore kjøpt ein del undervisningsmateriell, så det tek no til å verte bra utstyr ved skulen på dette omkverve. Men det trengst enno noko meir, og dette tenkjer ein å skaffe etterkvart innafør råma av vedkomande budsjettpost.

Det årlege vedlikehaldsarbeidet på bygning og utstyr er utført. Matsalen og kontoret vart siste sommar kledd med bygningsplater og måla. Nokre fleire stolar er kjøpt til elevroma. Stakittgjerdet rundt egedomen er reparert og måla. Golvet i vedbua brotna ned i vinter, men dette er reparert av vaktmeistaren. Det står enno noko att i huset som må vølast og endrast noko på etter den plan for dette som er lagt opp av styraren og rådet for skulen etter samråd med byggmeister. I kjellaren bør dei noverande vaskekara bytast med nye og meir høvelege. Alle kjellarroma må flikkast og kalkvaskast. Eit elevrom bør kleast med bygningsplater og målasm. To vindauge bør skiftast ut. Utstyret på nokre av elevroma er mindre bra. Dette bør gjerast betre, og ein tenkjer å gjera dette etterkvart og så langt som ein har midlar til det. Til kjøkenet trengst det noko meir dekkety og nokre mindre kasserollar, serleg til bruk ved kokkeeksamen.

Elevlaget har gått så nokolunde bra.

Helsetilstanden ved skulen har vore god. Overlækjar Jan Hovland seier i sin rapport:

«Det har ikke vært noe særskilt å merke ved de hygieniske forhold ved kjøkken, matstell, undervisningsrom eller soverom og oppholdsrom for elevene.

Almentilstand og helse hos elevene har stort sett vært meget god. Kun en enkelt elev har vært behandlet for ulcus duodene (tolvfingertarmsår), som straks ble tatt i behandling, således at eksamen kunne fullføres uten avbrekk.

Det har vært holdt 2 kurser i helselære for stuerter og navigatører — hver på 24 timer. Denne har vesentlig tatt sikte på å utdype kunnskap om hygienisk matstell, øyeblikkelig hjelp ved skader, akutte magesykdommer og deres behandling.

Elevene har vært meget interessert, og undervisningen vellykket.»

Statens Fiskerifagskule, Laksevåg.

Skolen ble overlevert til Staten ved en høytidelighet den 12. september 1952. Til stede var representanter for Staten, Fiskeridirektoratet, Bergen og Laksevåg kommuner, fiskerorganisasjoner, og dessuten en del forretningsmenn som hadde støttet skolen.

Etter at gjestene var vist rundt, ble det servert middag og kl. 18,00 foregikk det offisielle flaggskifte.

Skolens råd består av følgende:

Fylkesmann *Mons Lid*, formann. Dr. philos. *Jens Eggvin*. Fisker *Karl Mæland*.

Faste lærere og funksjonærer:

Ottesen, Eivind, styrer. *Roald, Severin*, navigasjons- og fiskerilærer. *Breen, Ola*, lektor. *Lien, Arne*, motorlærer. *Sund, Thorolf*, stuertlærer. *Riple, Hjalmar*, vaktmester og *Jørgensen, Karen*, kontorassistent.

I 1952/53 har en hatt følgende timelærere:

Adjunkt *Nils Kleppe*, norsk—engelsk. *Johs. Holmboe-Oxaas*, navigasjons- og radiotelefonilærer. Dr. *B. A. Walle*, hygiene. Overrettssakfører *Øistein Walle*, sjørett og *Thorolf Holme*, regnskap.

Skolen har hatt 20 elever på høvedsmannslinjen, 21 på motorlinjen (2 kurs) og 15 på kokkelinjen (2 kurs).

55 elever fullførte eksamen. 1 elev fra høvedsmannslinjen måtte en uke før navigasjonseksamen innlegges på Kysthospitalet Hagevik på grunn av en ryggglidelse. Vedkommende elev er imidlertid gitt anledning til å avlegge navigasjonseksamen enten 1. september eller 1. desember 1953 ved Bergens Sjømannsskole.

I tiden 20.—24. oktober 1952 ble det igangsatt kurs i førstehjelp ved herr *Johannessen* fra Røde Kors, Bergen. Samtlige deltagere i kurset fikk utlevert diplom.

Den 3. desember 1952 begynte undervisningen i radiotelefoni med avsluttende eksamen 4. februar 1953. Samtlige elever besto prøven. Som sensor fungerte fullmektig *Veseth* fra Telegrafverket, Bergen.

Alle elevene har vært medlemmer av Skoleteateret i Bergen og overvært en rekke av Den Nationale Scenes forestillinger.

Den 18. juni 1953 ble den årlige kapproing på Vågen avholdt, og Statens Fiskerifagskule, Laksevåg, deltok med ett lag. Laget erobret en pokal oppsatt av Bergens Maskinistforening foruten 2 diplomer. Dessuten fikk hver av deltagerne i kapproingen hver sitt diplom, som ble utlevert ved en tilstelning i Vikinghallen etter kapproingen.

I løpet av året har følgende foredragsholdere gjestet skolen:

Fiskerikonsulent *Finn Devold*.

Dr. philos. *Jens Eggvin*.

Meteorolog *Finn Pedersen*.

Sekretær *Johs. Korsøyen*.

Sekretær *K. Nilsen*, Velferdskontoret for Handelsflåten og *Olaf Branum*.

Lærere og elever har vært på følgende ekskursjoner:

Fiskerimuseet.

A/S Norsk Motor, Damsgård.

B. M. V., Solheimsviken.

Vervarslingi på Vestlandet.

Bergens Sjømannsskoles instrumentskip «Sjøveien».

Motorfabrikken «Union».

Øvrige museer i Bergen.

I løpet av skoleåret er følgende arbeider utført i og utenfor skolens to bygninger: —

En har planert ut bakgården, satt opp støpekant i ca. 20 meters lengde, videre satt opp tørkestativ for tøy. Videre er det plantet en del rundt skolen, likesom plenene er blitt ompadd og tilsådd.

I motoravdelingen er det blitt støpt fundament under øvelsesmotorene i kjelleren, likesom alle dørene i kjelleren er pusset og malt.

I hovedbygget har en innredet undervisningsrom for fiskeriundervisningen på loftet. Dette rom er blitt oppusset og malt.

En har anskaffet en del undervisningsmateriell, fiskeredskaper m. m. Firmaene Joh. Hansens Sønner og Campbell Andersens Enke A/S, Bergen, samt Bergens Skipshandel har støttet skolen på dette område.

Samtlige ovennevnte arbeider er blitt utført av skolens egne folk.

*

En har inntrykk av at elevene trives meget godt på skolen. De har hatt sitt eget elevråd med møter, hvor skolens styrer har vært til stede. Det har vært lett å arbeide ved den nye skolen, som ligger fritt og dominerende til i vakre, landlige omgivelser. Alle klasserom, oppholdsrom m. v. er lyse og vennlige, og en tror at dette har meget å si for elevenes oppførsel og trivsel.

Sunnhetstilstanden ved skolen har vært god i hele skoleåret, og det har ikke forekommet sykdom av betydning. Samtlige elever og lærere er blitt tuberkulinprøvet og skjermbilledfotografert.

Lørdag den 27. juni 1953 fikk elevene utlevert sine testimonier. Til

avslutningsfesten var innbudt en del gjester fra Fiskeridirektoratet med Fiskeridirektøren i spissen, skolens råd, lærere og andre.

Festen dannet avslutningen på skoleåret 1952/53.

Eksamen på høvedsmannslinjen 1953.

Til fiskerieksamen 4.—9. mai meldte det seg i alt 92 kandidater mot 95 året før, nemlig 26 fra Statens Fiskarfagskole, Aukra, 32 fra Statens Fiskarfagskole, Bodø, 14 fra Statens Fiskarfagskule, Florø, og 20 fra Statens Fiskarfagskule, Laksevåg.

Alle elevene besto eksamen.

Det ble gitt disse skriftlige oppgavene:

Fiskeribiologi: «Gjør rede for hvordan en bestemmer alderen og veksten hos fisk. Nevn litt om den nytte en har av aldersbestemmelsene.»

Praktisk fiskerilære: «Trålfisket etter torsk, uer og sei (fiskebanker, sesonger, båter, redskaper og deres bruk).»

Havlære: «Om den vertikale konveksjonen og dens betydning for planteplanktonet og for beliggenheten av overgangslaget i Lofoten.»

Oppgavene ble gitt både på bokmål og nynorsk, og elevene kunne velge den målform de ville nytte.

Etter loddtrekning i Fiskeridirektoratet ble besvarelsene i havlære underkastet norsksensur.

Som sensorer i skriftlige fag fungerte konsulentene *Finn Devold* og *Kaare Halmø* i fiskerifagene og lektor *Johs. A. Dale* i norsk.

Ved muntlig eksamen ble oppnevnt disse sensorene:

Statens Fiskarfagskole, Aukra: undervisningskonsulent

Bjørn Myklebust.

Statens Fiskarfagskole, Bodø: museumsdirektør *Erling Sivertsen.*

Statens Fiskarfagskule, Florø: fiskerikonsulent *Gunnar Dannevig.*

Statens Fiskarfagskule, Laksevåg: vitenskapelig assistent

Arne Revheim.

Kystskippereksamen av 1. klasse ble tatt av i alt 88 elever. En elev ble syk og får gå opp til eksamen høsten 1953. 3 elever tok 2. klasses kystskippereksamen.

Sensorer var:

Statens Fiskarfagskole, Aukra: havnefogd *H. Natvig*, kaptein *P. Westvig.*

Statens Fiskarfagskole, Bodø: havnefogd *Hallin*, havnelos *Ramberg*, direktør *Øy*, disponent *Jakhelln* og mønstringssjef *Kahrs.*

Statens Fiskarfagskule, Florø: kaptein *Ing. O. Mathiesen* og

kaptein *Olaf Batalden.*

Statens Fiskarfagskule, Laksevåg: kaptein *Andreas Ottesen* og kaptein *Ole Sjørevik*.

Kokkeeksamen 1952/53.

Kokkeeksamen ble holdt i januar og juni ved skolene i Florø og Laksevåg (se også beretning fra Yrkesskolen for fiskere på Kyrksæterøra s. 23).

Tilsammen var det 34 elever som tok denne eksamen (19 i Florø og 15 i Laksevåg) mot 26 i 1951/52. En elev i Florø måtte kontinuere i regning og regnskapsføring.

Sensorer var:

I Florø hotelleier *S. Halvorsen*.

I Laksevåg styrer *Leif P. Karlsen* (i januar) og *Olaf Gjertsen* (i juni).

Motorpassereksamen 1952/53.

Motorundervisningen har i budsjettåret 1952/53 foregått ved Statens Fiskarfagskule, Aukra, Statens Fiskarfagskule, Laksevåg, Yrkesskolen for fiskere, Kyrksæterøra, og på Val Landbruksskole, Namdal. Tilsammen var det 76 elever som tok denne eksamen (24 på Aukra, 21 i Laksevåg, 16 på Kyrksæterøra og 15 på Val) mot 53 i 1951/52.

Sensorer har vært:

Aukra: kontorsjef *O. M. Bolsønes*.

Laksevåg: overlærer *Søyland*.

Kyrksæterøra: driftsbestyrer *S. Pedersen*.

Val: driftsbestyrer *S. Eidem* (i desember) og kontrollør *J. Krøvel* (i mai).

Lærebruk.

Statens Forsøk- og Lærebruk, Vardø.

I skoleåret er avholdt to ordinære kurs, nemlig 1 høstkurs med 15 elever og 1 vinter/vårkurs med 16 elever. Spesialkurs i tran er ikke holdt i terminen. Reising av trananlegget pågår. Elevene ved de ordinære kurs har fått elementær innføring i tranframstilling ved teori samt besøk på Statens Trananlegg, Vardø. Praktisk instruksjon i fryse- og kjøle-maskineri har foregått på Vardø fryseri, og praktisk orientering om fiske-melfabrikasjon ved besøk på A/S Vega, Vardø.

All annen undervisning har foregått ved brukets egne lokaler. Råstofftilgangen var under høstkurset god og jevn, mens den sviktet under

vinter/vårkurset og var meget dårlig i tiden januar/april. I mai og juni var det rikelig tilgang på råstoff. Vinteren var usedvanlig hard og stormfull og dette skapte vansker for fiskeriene.

Den teoretiske undervisning har foregått i den provisoriske internatbrakke, hvor et rom på ca. 30 m² har vært nyttet til denne undervisning.

I foregående termin ble reisingen av kjøleanlegg, trananlegg og ombygging av røkeri igangsatt og arbeidet har pågått hele denne terminen også. 1. etasje i røkeribygget ble tatt i bruk i juni og 2. etasje, teori- og kontoravdelingen, kan tas i bruk fra september i år. Det samme gjelder kjøleanlegg og trananlegg. Grunnlaget er dermed lagt for en bedre og mer effektiv praktisk opplæring og en får utmerkede lokaler for den teoretiske undervisning.

Brukets råd har avholdt 5 møter i terminen. Rådet har nå følgende sammensetning:

1. Fiskeriinspektør *R. Skotnes*, Vardø, formann.
2. Bestyrer *Gunnar Olsen*, Vardø.
Varamann: Kontorsjef *Thorleif Holmstad*, Vardø.
3. Tilvirker *Kr. Voie*, Vardø.
Varamann: Kjøpmann *Edv. Fjærtøft*, Berlevåg.
4. Skoleinspektør *Angell Slettjord*, Vardø.
Varamann: Lærer *Karl Holt*, Vardø.

Medlem nr. 2 med varamann er foreslått av S/L Fiskernes Samvirkesalg, nr. 3 med varamann av Norges Fiskeprodusenters Landslag og nr. 4 med varamann av Fiskeridirektøren.

Fru *Signe Veбенstad* virket som midlertidig husmor fra skoleårets begynnelse til 15. mars 1953, da nyansatt husmor, fru *Esther Leithe*, Harstad tiltrådte.

Kontorassistent *Thoralf Svendsen* ble innvilget 1 års permisjon fra 1. desember 1952 og som vikar ble ansatt *Fredrik Bye*, Vardø. Brukets faste funksjonærer har ellers vært de samme som i forrige termin. Bryggeformann *A. Veбенstad* ble sykmeldt 28. oktober 1952 og har hatt sykepermisjon resten av skoleåret, vikar har ikke vært tilsatt. For å lette arbeidet for avdelingsformennene, slik at undervisningen ikke ble skadelidende, har en nyttet *Oddmund Jensen*, Helgøy, som arbeidende timelønnet arbeidsbas og formannsassistent under forretningsdriften i vårsesongen. Han gikk vinter/vårkurset 1952, og begynte som spesialarbeider ved bruket i januar 1953.

Avdelingsformann *Harrang Pedersen* var i begynnelsen av terminen

på studieopphold i Bodø og Stamsund for å sette seg grundig inn i tilvirking av klippfisk fra saltfisk og sortering og vraking av klippfisk og tørrfisk.

På internatbrakken er utført småreparasjoner samt foretatt reparasjon og oppussing av bord, stoler og senger.

På hovedgården, matr. 15, er reparert loddpiper, satt opp nye utvendige trapper og reparert og fornyet defekt bislag.

Videre er det ved internatet komplettert og fornyet kjøkkenutstyr og sengeutstyr. For øvrig er det utført mindre påløpende reparasjoner og vedlikehold på brukets øvrige eiendommer og vedlikehold av lysinstallasjon i samtlige bygninger.

Det er anskaffet en del litteratur til biblioteket. Videre er innkjøpt 1 dublikator. Ellers er utført vedlikehold på undervisningsmidler og foretatt en del mindre anskaffelser.

Elevene har også i denne termin vært innkvartert i en provisorisk internatbrakke og har hatt full forpleining. Forpleiningen har vært god, og det har ikke forekommet klager. Skolen har holdt sengklær, mens elevene i foregående år har brukt egne sengklær.

Brakken er forholdsvis bra som brakke betraktet, men det må påpekes at den på grunn av gisning og sig stadig forringes. Den blir mer trekkfull, og siget går særlig ut over piper og brannmurer. Dette øker den vanlige brannfare i brakker. Den nære beliggenhet til guanolager og guanofabrikk virker sjenerende. Dårlig luft trenger til sine tider inn i internatet. En mangler gode matboder, og dette fordyrer kostholdet. En savner også tilfredsstillende sanitærrom og oppholdsrom for elevene og mangler bad.

Elevene ved begge kurs har vært hyggelige og greie og vist god interesse i all undervisning. Spesielt høstkursets elever viste særdeles stor interesse for undervisning og arbeid.

Elevlag ble dannet ved begge kurs og særlig høstkursets elever arbeidet godt.

Sunnhetstilstanden har vært meget god og det har ikke forekommet alvorlige sykdommer. Det har vært litt vanlig forkjølelse og influensa. Elever, funksjonærer og betjening er blitt legekontrollert etter gjeldende bestemmelser.

Undervisningen har fulgt brukets plan. Som tilleggsfag er det gitt en del undervisning i norsk og regning. De fleste elever har ingen eller liten skolegang etter folkeskolen, og det er derfor nyttig med repetisjon i nevnte fag. I naturfag har fiskerikonsulent *M. Berg*, Tromsø, forelest også i dette skoleår.

Ellers er det framvist en del film og elevene har adgang til å låne skrifter og bøker ved brukets bibliotek.

Praktisk opplæring og øvelse utgjør den største del av kurstiden og er for høstkurset ca. 70 % og for vinter/vårkurset ca. 75 %. Hver elev hadde ved høstkurset 428 timer og ved vinter/vårkurset 670 timer praktisk opplæring og øvelse. Tiden fordeler seg prosentvis på de enkelte avdelinger slik:

		Høstkurs.	Vinter/vårkurs.
Avdeling I.	Fiskekai, mottak etc	19	21
—	II. Ferskfisk, filet, pakking etc.	58	31
—	III a. Saltfisk	11	21
—	III b. Rundfisk	12	27
		100	100

Under tilvirkingen er innskjerpet betydningen av grundig og kritisk råstoffsortering til de ulike produkter, renslighet, omhyggelig og forsiktig behandling og oppbevaring samt orden og omtanke i alt arbeid.

Ved ovenstående prosentvise fordeling av kurstiden, er det tatt hensyn til at en teoritime er på 45 minutter og en praktisk time på 55 minutter.

Til høstkurset meldte det seg i alt 42 søkere, herav 13 fra Finnmark, 14 fra Troms, 12 fra Nordland og 3 fra Sør-Norge. Gjennomsnittsalder ca. 27 år.

Til vinter/vårkurset var det 30 søkere, herav 12 fra Finnmark, 4 fra Troms, 8 fra Nordland og 6 fra Sør-Norge. Gjennomsnittsalder ca. 25 år.

Antall timer undervisning pr. elev.

	Høstkurs	Vinter/vårkurs
Teoretisk undervisning	225 t.	269 t.
Praktisk instruksjon (kjøleanlegg, trananlegg, bryggekontor)	33 t.	39 t.
Demonstrasjon	12 t.	9 t.
Praktisk arbeid under veiledning og kontroll	383 t.	622 t.
Sum	653 t.	939 t.

De elevene som hadde handelsskole, har fått nytte regnskapstimene til selvstudium og praktisk arbeid.

Avdeling I. Fiskekai og ekspedisjon.

Antall kg. mottatt råstoff (1 liter lever regnes lik 1 kilo).

Råstoff	Høstkurs 1/9—15/12	Vinter/ vårkurs 17/1—26/6	Utenom kursene	Total	
				Kvantum	Innkj.verdi
Torsk	129 431	327 606	9 897	466 934	285 323,26
Hyse	111 370	77 931	22 304	211 605	123 098,74
Kveite	337	2 696	164	3 197	5 445,23
Flyndre	824	—	—	824	1 102,35
Brosme	152	282	—	434	150,16
Steinbit	1 386	6 629	—	8 015	3 813,78
Blåkveite	1 777	19 609	—	21 386	12 253,91
Sei	28	141	—	169	61,54
Uer	45	470	—	515	385 60
I. Sum fisk	245 350	435 364	32 365	713 079	431 634,57
Torskelever	10 172	31 783	900	42 855	21 423,—
Hyselever	7 176	3 764	1 200	12 140	4 846,—
Fiskehoder	—	—	—	—	3 470,—
II. Sum biprod.	17 348	35 547	2 100	54 995	29 739,00
Totalsum	262 698	470 911	34 465	768 074	461 373,57

Leveren er levert til Vardø Trananlegg A/L på andelsbasis. Det øvrige råstoff er fordelt på avdeling II og III som følgende tabeller viser.

Avdeling II. Fersk fisk.

Råstoff	Sum antall kg rå- stoff	Høstkurs			Vinter/vårkurs			Utenom kursene		
		Antall kg i alt	Iset	File- tert	Antall kg i alt	Iset	File- tert	Antall kg i alt	Iset	File- tert
Torsk	136257	75145	55705	19440	53439	32589	20850	7673	7313	360
Hyse	178580	107046	53001	54045	50709	30509	20200	20825	20170	655
Kveite	3197	337	337		2696	2696		164	164	
Flyndre	824	824	824							
Steinbit	8015	1386	60	1326	6629	6050	579			
Blåkveite	21386	1777	265	1512	19609	18250	1359			
Sei	141				141	141				
Uer	370				370	370				
Sum	348770	186515	110192	76323	133593	90605	42988	28662	27647	1015

Avdeling III. Salfisk, tørrfisk, røkt fisk etc.

Råstoff	Sum antall kg råstoff	Høstkurs			Vinter/vårkurs				Utenom kursene				
		Antall kg i alt	Saltet	Hengt	Røkt	Antall kg i alt	Saltet	Hengt	Røkt	Antall kg i alt	Saltet	Hengt	Røkt
Torsk	330 677	54 286	32 991	21 295		274 167	115 800	156 567	1 800	2 224	1 072	1 152	
Hyse	33 025	4 314		2 624	1 700	27 222		27 022	200	1 479		1 479	
Brosme	434	152	152			282	282						
Sei	28	28	28										
Uer	144	45	45			100	100						
	364 309	58 835	33 216	23 919	1 700	301 771	116 182	183 589	2 000	3 703	1 072	2 631	

Antall timer pr. elev til de viktigste arbeidsprosesser ved de forskjellige avdelinger.

Arbeidets art	Avdeling I		Avdeling II					Avdeling III							
	Innveing og mottak	Formann	Filetering	Veiting, pakk- ing og ising av filet	Pakking og frysing av filet	Rensing, pakking og ising av fisk	Emballasje	Flekking	Salting	Omlegging	Salfisk- sortering	Røkning	Rotskjæring	Tørrfisk- sortering	Pressing, bunting
Høstkurs	23	10	135	30	16	45	18	16	12	6	5	5	7	16	6
Vinter/vårkurs	45	8	86	20	21	26	24	48	39	24	18	8	10	18	5

Det er lagt stor vekt på omsorgsfull og riktig utførelse av alt arbeid og samtidig å gi elevene best mulig øvelse i de enkelte ferdighetsarbeider. Under arbeidet er kravene til en omhyggelig råstoffbedømmelse stadig innskjerpet. Likeledes nødvendigheten av solid og pen emballasje og riktig oppbevaring og lagring også av denne.

På grunn av byggearbeider som har pågått hele skoleåret i røkeri-bygget, har en ikke kunnet drive noe særlig med røking av fisk. Alle elevene har imidlertid fått være med i denne tilvirking dette skoleår.

Elevene har gjennomgått sortering og vraking av saltfisk og tørrfisk. Under hensyntagen til den tid som står til rådighet og den praksis elevene har, søker en å gi elevene best mulig førstehåndskunnskap i sortering og vraking for de enkelte markeders krav. Særlig legges det vekt på å forklare de vanlige årsaker til kvalitetsforringelse.

Rotskjæring er øket noe fra foregående år, og en vil søke å øke dette arbeid ennå noe. Da elevene først lærer filetering og flekking, tilegner de seg ganske snart ferdighet i rotskjæring.

Kurser.

Fiskarkurs ved Val Landbruksskole,
Nord-Trøndelag.

Kurs for motorpassere.

Som vanlig er det i året holdt 2 5-måneders kurs for motorpassere.

Kurs 1 tok til 1. august 1952. Dessverre ble det for knapp tid til å få helt effektiv avertering av dette kurset, da Statens tilsagn om bevilgning til kurset lot vente på seg. Bare 8 søkere hadde meldt seg til den tid kurset av omsyn til forholdene ved skolen måtte settes i gang. 2 av søkerne sviktet, slik at kurset tok til med 6 elever.

Kurs 2 tok til 10. januar 1953. Til kurset meldte seg 14 søkere hvorav 10 ble opptatt. Alle møtte fram og fullførte kurset.

Ved kurs 1 fungerte følgende lærere:

Petter Lein: Motorlære, elektrisitetlære, fysikk, maskintegning, praktisk yrkeslære.

Per Strindmo: Materiallære.

Asbjørn Brekk: Norsk og regning.

Arvid Ryan: Kjemi.

Som sensor ved eksamen fungerte driftsbestyrer *Eidem*, Ottersøy.

Ved kurs 2 fungerte samme lærerpersonale i samme fagfordeling

som ved kurs 1, bortsett fra elektrisitetslæren som ble forelest av driftsbestyrer *Eidem*, Ottersøy.

Som sensor ved kurs 2 fungerte tekniker *Jens Krøvel*, Ottersøy.

Yrkesskolen for fiskere i Sør-Trøndelag.

På Sør-Trøndelag fylkesting 1952 la fylkesmannen i Sør-Trøndelag fram ei utgreiing og tilråding om skolen. Fylkesmannen anså skolen for å være en fylkeskommunal skole. Fylkeskommunen hadde etter hvert økt løyvingene til skolens drift og var i sin helhet eier av skolens lokaliteter. I samsvar med dette var det rimelig at fylket valgte styret for skolen og at skolens regnskap ble å føre av fylkeskassereren og å revidere av fylkesrevisoren.

Fylkestinget valgte følgende til styre for skolen med funksjonstid i 4 år regnet fra 1. juli 1952.

1. Fisker *Bjarne Wedø*, Hamarvik, formann. 2. Fisker *Ole Andersen Kjønsvik*, Kyrksæterøra (nestformann). 3. Ordfører *Jon Langø*, Hemnskjel.

Varamenn:

1. Fisker *Johs. Rognan*, Melandsjø. 2. Ordfører *Martin Skaaren*, Gjæssøy. 3. Fisker *Johan Berg*, Nes i Fosna.

Styrer *J. Lyder Grønbech* ble styrets sekretær. Styret har tilsatt styrer *J. Lyder Grønbech* som underkasserer.

Skolens lokaler har gjennomgått vanlig ettersyn med maling og lakkering av gulvene. Modellrommet ble innredet med nye vegger og tak. Elektrisk installasjon, maling og nødvendige skap og reoler for oppbevaring av skolens materiell og utstyr står igjen. Det forutsettes at gjenstående arbeider blir utført i løpet av 1953/54.

Ny styrerbolig er oppført på skolens eiendom for privat regning. Den ble ferdig til innflytting i november 1952.

Sør-Trøndelag fylkesting gjorde i 1952 vedtak om at det skulle bygges internat for elevene ved skolen. Planene ble dog ikke realisert på grunn av at det ikke kunne avsettes tilstrekkelige midler til formålet.

Det er i løpet av året utført omfattende arbeider med planering av jordmasser fra tidligere ominnredningsarbeider. Det er opparbeidet nye veier, og hele skoleområdet er inngjerdet med solid flettverksnetting på jernstolper. Det er satt opp smijernsporter. Når det hele blir gress-

bevokst og muligens en del beplantet, vil skolens omgivelser bli meget tiltalende.

De forskjellige kurs ble avviklet etter samme retningslinjer som forrige år.

Ved utløpet av søknadsfristen ved kursene fra 1. september 1952, hadde det meldt seg følgende søkere: 10 måneders motor- og navigasjonskurs: 7 mann; 5 måneders motorkurs: 8 mann; 4 måneders kokkekurs: 8 mann. Det ble tatt opp henholdsvis 7, 8 og 6 elever. Til 5 måneders navigasjonskurs fra 1. februar meldte det seg 6 søkere som alle ble tatt opp.

Til kokkekurset fra 1. april 1953 meldte det seg en søker. På grunn av at det ikke meldte seg flere søkere til dette kurs, ble det besluttet ikke å sette i gang noe kokkekurs. En fikk i stedet leiet hjelp til vask og matlaging ved siden av stuertlæreren.

Det ble søkt innkalt varamenn til de kursene som ikke fikk fullt elevtall, men ingen kom. Alle de oppmøtte elevene fullførte de forskjellige kurs. Det var i alt 52 søkere til de forskjellige kurs. Det ble tatt opp 44 elever og av disse fullførte 31 undervisningen.

Gjennomsnittsalderen for elevene ved navigasjonskurset var 22 år, ved motorkursene 20 år og ved kokkekurset 16 år. Av elevene var 28 hjemmehørende i Sør-Trøndelag og 3 fra Nordland fylke.

Helsetilstanden blant elevene har vært god. Det var bare ubetydelig fravær fra undervisningen på grunn av forkjølelse o. l.

Undervisningen ble gjennomført med følgende fagfordeling ved *motor- og navigasjonskursene*:

Styrer *J. Lyder Grønbech*: Navigasjon med tilhørende fag, praktisk regning, fiskeridriftsregnskap og samfunnslære.

Motorlærer *Ingvar Volden*: Teoretisk motor- og elektrisitetlære, fysikk og materiallære samt maskintegning. Praktisk motorlære og metallsløyd.

Montør *O. Olsen*: Praktisk elektrisitetlære og montasjearbeid.

Lærer *Kr. Ovesen*: Teoretisk fysikk og kjemi.

Lærer *O. Straum*: Norsk.

Lege *Ø. Stensland*: Hygiene, førstehjelp og sykdomslære.

Samv. konsulent *R. Dybos*: Samvirke.

Radiotelefonist *Ole Sæth*: Radiotelefoni.

Disponent *Bj. Bergersen*: Bruk og stell av ekkolodd.

Kokkekursene:

Styrer *J. Lyder Grønbech*: Praktisk regning og kostregnskap.

Stuertlærer *Ole Sjøsaether*: Teoretisk kostlære. Praktisk arbeid med matlagning, baking og renhold.

Lærer *O. Straum*: Norsk.

Lege *Ø. Stensland*: Hygiene, førstehjelp og sykdomslære.

Undervisningen i de enkelte fag ved de forskjellige kurs, ble avviklet etter samme retningslinjer som foregående år.

Elevene hadde i løpet av skoleåret flere studieturer til skipsverftene på Kyrksæterøra. De var til stede ved sjøsetting og prøvekjøring av flere fartøyer. De fikk i denne forbindelse anledning til å sette seg grundig inn i fartøyenes maskineri og annet teknisk utstyr.

Det ble arrangert en tur til Molde hvor elevene besøkte motorfabrikker og andre anlegg av interesse. De deltok også i en 2 dagers tur til Trondheim hvor de besøkte alle anlegg og institusjoner av interesse.

Til praktiske øvelser for elevene ved motorkursene ble det også leid en fiskebåt.

Skolens utstyr av verktøy, undervisningsmidler og læremidler av forskjellig art, ble i løpet av skoleåret komplettert og brakt á jour. Fra A/S De Forenede Motorfabrikker, Bergen, fikk en utlånt en 8 HK «*Union*» oppfyringsmotor. En fikk ellers til utlån fra private flere mer eller mindre defekte oppfyrings- og forgassermotorer. Elevene har på den måten fått god anledning til å øve seg i mindre reparasjoner og overhalinger av forskjellige motortyper.

Sør-Trøndelag fylke har gitt bevilgninger til innkjøp av lysbilledapparat og lydfilmapparat. En N. A. G. junior sveisetransformator som skolen før har hatt på lån er innkjøpt som skolens eiendom. Fra Fiskeridirektoratet fikk en bidrag til kjøp av dreiebenk, slik at også denne nå er skolens eiendom.

Til undervisning i radiotelefoni fikk en utlånt materiell fra Stentor Radiofabrikk, Trondheim. Ingeniørforretningen Atlas, Oslo, sørget for materiellet til ekkoloddkurset.

Internatet ble drevet i likhet med tidligere år. Elevene fikk dette året bare beskjedne midler fra Yrkesopplæringsrådet til stipendier. Fra Fiskeridirektoratet fikk en dog på søknad tildelt et tilskott på kr. 5.000 til reduksjon av elevenes kostutgifter. Dette kom vel med og satte utgiftene for de enkelte elever betraktelig ned. Elevene måtte likevel yte et kontant tilskott til kostholdet på gjennomsnittlig ca. kr. 1,25 pr. dag. Elevene ved kokkekursene fikk som vanlig fritt opphold.

Hvert kurs ble som vanlig avsluttet med eksamen.

Sensor ved motorpassereksamen var driftsbestyrer *Leif Pedersen*, Kyrksæterøra. Ved navigasjonskurset, tidligere havnefogd *A. Hassel*,

6. oktober til 15. desember 1952, lærer *P. Oftedal*. Åkra 6. oktober til 12. desember 1952, lærer *E. Apeland*.

Kurs i radiotelefoni.

I 1952/53 er holdt bare 15 kurs i radiotelefoni. Disse fordeler seg på fylkene som følgende tabell viser:

Fylke:	Antall kurs.	Antall elever.
Troms	1	13
Nordland	2	20
Nord-Trøndelag	1	12
Sør-Trøndelag	1	8
Sogn- og Fjordane	2	32
Hordaland	3	44
Rogaland	3	40
Vest-Agder	1	24
Aust-Agder	1	13
Tilsammen	15	206

I Skudeneshavn i Rogaland ble det i tiden 15. desember til 20. desember 1952 holdt et kurs i radiopeiling. Undervisningstid 36 timer.

Kurs i stell og bruk av ekkolodd.

I budsjetterterminen ble det arrangert 3 kurs i stell og bruk av ekkolodd. Antall elever ved alle tre kursene var 33. Kursene ble avholdt på Kyrksæterøra, Havøysund og Tornes i Romsdal.

Kurs i regnskapsføring.

I budsjetterterminen ble det bare arrangert ett kurs i føring av regnskaper. Kurset ble holdt i Bud i Romsdal i desember 1952.

Fiskerikurs for studenter.

Et nytt fiskerikurs for studenter ble i beretningsåret holdt i Bergen i tidsrommet 19. januar til 21. mars 1953. Kurset ble stort sett arrangert som foregående år, men en søkte å nytte de erfaringer som en hadde fått ved første kurs til enkelte endringer, særlig med hensyn til forelesningene.

Det hadde meldt seg ca. 50 søkere til kurset. 20 ble tatt opp.

Det ble holdt i alt 156 forelesninger fordelt på 28 forelesere. Antallet forelesere er redusert med 9 fra forrige kurs, mens antallet forelesninger er økt med 25. Kurs nr. 1 bygget nesten i sin helhet på forelesninger av spesialister. Denne gang hadde en en hovedforeleser innenfor de forskjellige fagområder. På den måten skulle det bli lettere for deltagerne å få tak i de store linjene samtidig som en i stor utstrekning unngår gjentakelser og huller i fremstillingen.

Forelesningene fordelte seg slik på de forskjellige faggruppene:

- A. Oseanografi, økologi og fiskeribiologi: 53 forelesninger.
- B. Økonomi, finansiering, omsetning, sosiologi, administrasjon, lovgivning, organisasjon: 53 forelesninger.
- C. Praktisk fiskerilære, kvalitetskrav og kontroll: 21 forelesninger.
- D. Fiskeriteknologi og fiskerikjemi: 29 forelesninger.

I tillegg til forelesningene ble det kjørt en rekke filmer av faglig innhold.

Under kurset ble det holdt en rekke kollokvier. En behandlet først de problemer som knyttet seg til fiskeriene i de enkelte landsdeler. Deltagerne innledet da om problemene i den landsdel de hørte hjemme. Senere i kurset valgte en del av deltagerne spesialoppgaver som også ble fremlagt og diskutert i kollokvier.

Kollokvievirksomheten var utvilsomt et verdifullt innslag i kursvirksomheten. Foruten at deltagerne ble orientert om problemene i fiskeriene på de forskjellige deler av kysten og at en fikk tatt forskjellige andre problemer opp til diskusjon, kunne en av ordsiftet på kollokviene også tydelig merke hvordan sakligheten og mengden av reelle kunnskaper økte under kurset.

Under kurset var en på en rekke ekskursjoner, bl. a. til bedrifter i og omkring Bergen, vårsildfeltet og Hermetikklaboratoriet, Stavanger.

Av beretningen om kurset hitsettes:

Administrasjon: Kurset har stått under tilsyn av et utvalg som består av fiskeridirektør *Klaus Sunnanå* som representant for Fiskeridirektoratet (formann), rektor dr. *I. Wedervang* som representant for Norges Handelshøyskole og professor dr. *N. H. Kolderup* som representant for Universitetet i Bergen. Kursets ledere var amanuensis *H. Tambs-Lyche* og undervisningskonsulent *B. Myklebust*.

Lokale: Av Selskabet for de norske Fiskeriers Fremme fikk kurset

leie Fiskerimuseets foredragssal hvor mesteparten av forelesningene og kollokviene ble holdt.

Etter at det nye varmeanlegget ble tatt i bruk og gulvet ble dekket med kokosmatter, egnet lokalet seg godt for formålet. Da det ikke lyktes å få leie noe annet lokale hvor deltagerne kunne komme sammen om ettermiddagen, ble foredragssalen også holdt åpen til kl. 20 hver kveld. Noen av forelesningene og demonstrasjonene ble holdt i Fiskerilaboratoriet, Zoologisk Laboratorium og på Geofysisk Institutt.

Stipendier: Av det beløp en hadde til rådighet til stipendier, fikk alle utenbys deltagere dekket sine reiseutgifter til og fra Bergen. Dessuten fikk en del av deltagerne oppholdsstipendier som varierte mellom kr. 200 og kr. 450.

Økonomi: Over fiskeribudsjettet hadde en fått stilt til disposisjon kr. 35.000 til kurset. Det gikk med i alt ca. kr. 31.000.

Kurset har heller ikke i år gjort noe nevneverdig innkjøp av utstyr. Balloptikon, filmfremvisningsapparat og prosjektør for 5×5 cm lysbilder f. eks. ble lånt. En må imidlertid regne med større utgifter til utstyr på senere kurs.

Erfaringer: Kurset ble også denne gang holdt om våren. Deltagerne ga imidlertid uttrykk for at høsten ville ha vært en gunstigere tid. En annen ting som peker i samme retning er at hele 6 av deltagerne som opprinnelig hadde fått plass på kurset ikke kunne møte fordi de ikke kunne forlate sitt arbeid på denne tid av året.

2. Foreleserne ble i år bedt om å utarbeide disposisjoner for sine forelesninger, og disposisjonene ble sendt til orientering for foreleserne i tilgrensende fagområder. På den måten oppnådde en at det var mulig å unngå gjentakelser og huller i fremstillingen som en hadde en del av ved det første kurset. Disposisjonene ble også utdelt til kursdeltagerne.

3. Administrasjonen ved kurset ble delt mellom amanuensis *Tamb-Lyche*, som hadde den faglige ledelse, og undervisningskonsulent *Myklebust*, som hadde den administrative ledelse ellers. Ekstra kontorhjelpe hadde en ikke denne gang. Erfaringene fra administrasjonens side var stort sett de samme som ved forrige kurs at det er vanskelig å kombinere ledelsen av et så omfattende kurs med arbeid i fast stilling. Lederne fikk ikke nok tid til tilretteleggelse og til aktivisering av studentene.

4. På et kritikkmøte som ble holdt like etter kursets avslutning ga elevene uttrykk for at de stort sett var godt fornøyd med kurset. På

grunn av den korte tid ble imidlertid kurset fra deltagernes side nok så reseptivt preget. Studentene ønsket mer aktivisering, og de ville gjerne ha enda flere av forelesningene stensilert.

Ellers ble det på møtet pekt på at forelesningene i praktisk fiskerilære kanskje enda kunne reduseres noe og at den innsparte tid kunne nyttes til nærmere omtale av fiskeomsetning og markeder.

Florø	Høvedsmenn	søkt elever	2 1					2	9 6	11 7						24 14
	Kokker	søkt elever	3 3	1 3	4 3			10 6	7 5	2 1	1			1 1	1 1	31 20
Laksevåg	Høvedsmenn	søkt elever			1 1				3 3	21 13	5 2		1 1			31 20
	Motorpasser	søkt elever	4 1	2	11 2	1	2	7 2	6 4	17 11	1 1					50 21
	Kokker	søkt elever	1 1	3 3	1 1			2 2	1 1	6 6			1 1			15 15
Sum	Søkt	Høvedsmenn	9	15	30	1	2	21	12	32	6		1			129
		Motorpassere	11	8	29	1	3	8	6	18	2					86
	Kokker	4	4	5			12	8	8	1	1		1	1	1	46
	Tilsammen	24	27	64	2	5	41	26	58	9	1	1	1	1	1	261
	Elever	Høvedsmenn	6	12	26	1	2	17	9	20	2		1			
Motorpassere		3	5	15		1	3	4	12	2						45
	Kokker	4	3	4			8	6	7		1		1		1	35
	Tilsammen	13	20	45	1	3	28	19	39	4	1	1	1	0	1	176

2. Statistikk vedrørende diverse kurser for fiskere
i tidsrommet 1947/48—1952/53.

Oversikt over antall kurs og antall elever.

År	Navigasjonskurs		Regnskapskurs		Kurs i radiotelefoni		Kurs i bruk og stell av teknisk utstyr		Sum	
	Antall kurs	Antall elever	Antall kurs	Antall elever	Antall kurs	Antall elever	Antall kurs	Antall elever	Antall kurs	Antall elever
1947/48	21	233	10	135	18	293	5	66	54	727
1948/49	14	186	8	103	21	292	2	42	45	623
1949/50	10	115	1	14	67	1001	5	30	81	1060
1950/51	7	94	1	12	42	675			50	781
1951/52	10	126			41	659	4	36	55	821
1952/53	6	84	1	16	15	206	3	34	25	340

I Hordaland har det 1952/53 også vært holdt en rekke førstehjelpskurs.

Fylkesvis fordeling av elevene.

Antall elever ved navigasjonskurs.

	1947/48	1948/49	1949/50	1950/51	1951/52	1952/53	Sum
Finnmark	24						24
Trpms	12	12		19	31		74
Nordland	31		6		9		46
Nord-Trøndelag	12						12
Sør-Trøndelag	20				8	9	37
Møre og Romsdal	16	39	14	22	13	18	122
Sogn og Fjordane	10	14					24
Hordaland m/Bergen	56	58	57	15	43	16	245
Rogaland	46	26	37	38	22	41	210
Sør- og Østlandet	6	13	7				26

Antall elever ved radiotelefonkurs.

	1947/48	1948/49	1949/50	1950/51	1951/52	1952/53	Sum
Finnmark		28	24	128			180
Troms				68	199	13	280
Nordland	16		98	278	138	20	550
Nord-Trøndelag	19	33	20	14	32	12	130
Sør-Trøndelag	33	11	68	18	27	8	165
Møre og Romsdal	83	54	224	12	23		396
Sogn og Fjordane	31		114	28	67	32	272
Hordaland m/Bergen	57	50	168	59	106	44	484
Rogaland	39	38	208	62	46	40	433
Sør- og Østlandet	15	27	77	8	21	37	185

Antall elever ved regnskapskurs.

	1947/48	1948/49	1949/50	1950/51	1951/52	1952/53	Sum
Finnmark		14					14
Troms							
Nordland	46						46
Nord-Trøndelag	17						17
Sør-Trøndelag							
Møre og Romsdal	57	13		12		16	98
Sogn og Fjordane		13					13
Hordaland m/Bergen	?(ett kurs)	24					24 + ?
Rogaland	15	24	14				53
Sør- og Østlandet							

Antall elever ved kurs i bruk og stell av teknisk utstyr.

	1947/48	1948/49	1949/50	1950/51	1951/52	1952/53	Sum
Finnmark							
Troms			?(ett kurs)				?
Nordland	20						20
Nord-Trøndelag							
Sør-Trøndelag					9		9
Møre og Romsdal						24	24
Sogn og Fjordane							
Hordaland m/Bergen	33	?(to kurs)			19		42 + ?
Rogaland			17		8		25
Sør- og Østlandet	13						13

